
Aktualitások a közösségi művelődésben

IV.

GYÖNGY PÉTER

Égmérték – a Makoldi-jelenségről

– Könyvbemutató és konferencia
Makoldi Sándor munkásságának
tovább élő hatásáról

Közel 80-an gyűltek össze a Nemzeti Művelődési Intézet Makoldi Sándor Központjának szervezésében szeptember 25-én, az Intézet lakiteleki székházának Dísztermében, hogy emlékezzenek egy nagyhatású tanítóról, aki már életében jelenséggé vált, akinek munkássága „égmértékkel” mérhető...

Makoldi Sándor festőművész, pedagógus, néprajzkutató, tiszteletére idesereglett családtagok, barátok, tanítványok, pályatársak, tisztelők jelenlétében hallhattunk arról, mit jelentett, s jelenthet ma és a jövőben az a hatalmas életmű, ami számszerűségében is lenyűgöző.

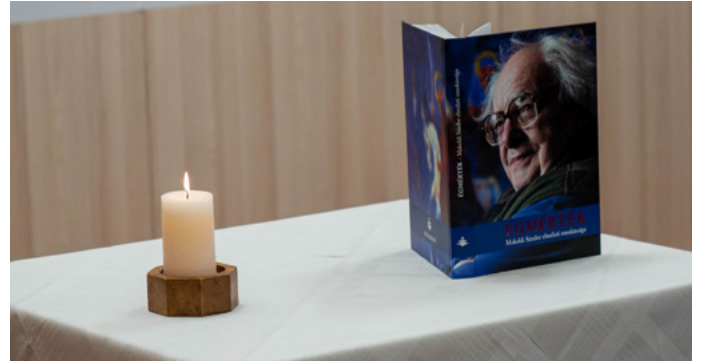
A Makoldi hatás mibenlétét körüljáró, különleges légkörű rendezvény apropója egy vaskos kötet megjelenése, mely a Makoldi Sándor Központ közel három esztendő működésének egyik legfontosabb mérföldköve. Az Égmérték. Makoldi Sándor elméleti munkássága című könyv a mester által bejárt szellemi útvonal legfőbb állomásait jelző tanulmányokat gyűjtötte jókora csokorba, tematikus válogatás formájában.

A néprajzi, művészetelméleti, pedagógiai, művészeti írásokat tartalmazó kiadványt a legavatottabb személy, a szerkesztő, Makoldi Sándorné mutatta be. A családtagok közül a népmesei legkisebb gyermek, Makoldi Miklós régész a személyes hatás, a család, az őket körülvevő páratlanul gazdag és inspiráló környezet erejéről vallott megindító mondatokkal, melyet a mester lánya, Makoldi Gizella festő-restaurátor folytatott az édesapa meghatározó, szellemi útra indító szerepéről és az édesanya minden irányú támogató erejéről, szeretetéről.

VILÁGKEREKÍTŐ MESTER

A konferenciát Nagy Edina, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetője nyitotta meg, majd a tanítvány, a barát, a festő gondolatai indították az előadások sorát. Földi Péter Kossuth-díjas festőművész korai Makoldi festményeket hozott szemléltetésül, hogy ő már igen fiatalon különös úton járó, rendkívüli tehetség volt. E pályát mindvégig a nagy példakép, Csontváry művészete világította be. (A kötet címét Földi Pétertől „kölcsönöztük”: az Égmérték egyik Makoldi által inspirált művének címe...) Miklya Luzsányi Mónika író, szerkesztő tananyagfejlesztő pedagógus a férjével együtt járt a Debreceni Tanítóképző Főiskolára, s ő – híven egyik mesterségéhez – valomásos mesében mondta el, mit kapott a „világkerékítő mestertől”. (Szem nem maradt szárazon, ahogyan Makoldi Miklós megjegyezte...). Az ecset útját követve nyerhettünk átfogó képet Makoldi Sándor festői pályájáról, meghatározó helyéről a kortárs festészetben, Sulyok Géza festőművész, tanítvány, barát jóvoltából. Felbecsülhetetlen jelentőségű szakmai, mentori tevékenysége állt Vetró Mihály nemezműves, az MMA rendes tagja előadásának középpontjában, mellyel a Nádudvari Népi Kézműves Szakgimnázium tevékenységét segítette az iskola működésének kezdeteitől.

Az ebédszünet előtt egy Makoldi Sándorra emlékező rövid, derűs írásával idéztük meg Ozsváth Sándor beszédtanár, művelődéstörténész alakját, aki sajnos, fizikai valójában már nem lehetett velünk – a rendezvény előtt néhány nappal elment a minden élők útján...

A MAKOLDI-MITOLÓGIA

A délutáni előadások sorát Galánfi András Kossuth-díjas népművész, az MMA tagja emlékezése indította két ritkán látható videó vetítésével, melyek egyikén a bicscakészítés rejtelméről beszélt a mester, a másikon kutatásainak egyik szeretett tárgya, az ácsolt láda készítési folyamatát láthattuk. Láposi Terka bábművész, művészetpedagógus Makoldi Sándor pedagógiai módszerének mibenlétét foglalta jól követhető pontokba, tudományos igénnyel.

A Makoldi Központ munkatársa, Harangozó Imre néprajzkutató, az MMA levelező tagja, a mesterrel kapcsolatos életre szóló, személyes, nem egyszer abszurdnak ható élményeit osztotta meg a hallgatósággal. Szántai Lajos művelődéskutató, a Makoldi Központ munkatársának zárszava méltóképpen összegezte, keretezte a nap során elhangzottakat: Makoldi Sándor mitológiájáról szólva kiemelte, hogy nem valamiféle magán-mítoszeremtés vezette pályáján, hanem a nemzet kollektív emlékezetében élő tudástartalmak felszínre hozása, láthatóvá tétele, megidézése, hogy jövőformáló, teremtő erővé válhassanak tágabb közössége életében. Az elején Petőfi filozófiai

költeménye a Világosság, adta meg a nap alaphangját Galánfi András mélységesen megélt tolmácsolásában, a végén Bárdosi Ildikó népdalénekes a lélek húrjait megrezgető hangokkal kerekítette le az intenzív, tartalmas együttlétet. Makoldi Miklós így fogalmazott a felemelő napról: „„Ha csak ketten-hárman összegyűlnek és együtt emlékeznek rám, akkor én már jelen vagyok!” A konferencián sokan voltunk! És jelen volt...”

GYÖNGY PÉTER

A Debreceni Tanítóképző Főiskolán ismerkedett meg Makoldi Sándorral, aki tanárként, festőművészként, néprajzkutatóként a szerves magyar hagyomány alkotó tovább örökítésének szentelte életét. Ez a szembesülés nemzeti műveltségünk értékeivel egész későbbi életpályáját meghatározta. 1987-től 2012-ig dolgozott a Kossuth Lajos Tudományegyetemen, a későbbi Debreceni Egyetemen, 1990-ben itt fejezte be egyetemi tanulmányait népművelés szakon. A specifikus egyetemi művelődés teljes spektrumát volt alkalma művelni a negyedszázad alatt.

2013-tól a Debreceni Művelődési Központ munkatársaként kapcsolódott be a város kulturális életének szervezésébe. Első jelentős feladatákként a debreceni Nemzetközi Betlehemes Találkozó Szellemi Kulturális Örökség nemzeti jegyzékre vételének teljes jelölési folyamatát koordinálta kiváló szakértők közreműködésével. További jelentős szakmai feladata a Belvárosi Közösségi Ház, ezen belül a patinás Belvárosi Galéria kiállítási programjának tervezése, megvalósítása volt. Élete másik fő működési területe a civil szervezeti lét, a közösségi művelődés: a negyedszázados Motolla Egyesület Debrecen elnökeként immár több mint húsz éve a magyar szerves műveltség értékeinek megújító, éltető továbbadását szolgáló rendszeres családi rendezvények és további egyesületi alkalmak szervezésének fő felelőse. 2022. januárjától dolgozik a Nemzeti Művelődési Intézet Makoldi Sándor Központjának vezetőjeként. 2019-ben megkapta Debrecen város legmagasabb kulturális kitüntetését, a Csokonai-díjat. 2024-ben a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült

Együtt Petőfivel

A posztmodern Petőfi című interaktív zenés előadással kerültem be a Nemzeti Művelődési Intézet Petőfi Klub programjába, melynek során öt helyszínen, Vértesszőlősen, Oroszlányban, Tatabányán, Vecsésen és Hernádon énekeltünk és zenéltünk közösen a megjelentekkel.

Az előadással az volt a célom, hogy közelebb kerüljön a 6-99 éves korosztály ahhoz a Petőfi Sándorhoz, akiről az iskolákban sokat hallunk, és tanulunk, de a róla alkotott és kialakított irodalmi kánonba gyakran nem kerülnek be olyan sztorik és versek, művek, amik esetleg hozzájárulnak az „Igazi Petőfi”-kép kialakulásához.

Fried István A posztmodern Petőfi című, már több, mint húsz éve megjelent könyvében részletes tanulmányokat és elemzéseket, tényeket közöl Petőfi posztmodernitásáról, és biztos vagyok abban, hogy ez a mű hozzájárult az évtizedekkel ezelőtti Petőfi-látásmód megváltoztatásához. A „divatjamúlt” költő napjainkban újra kedvelt lett a fiatalok körében is.

Pontosan ezért, miért ne énekelhetnénk ismert népi, vagy akár rádióban elhangzó dallamokra Petőfi verseit? Igen, tudom, hogy léteznek kiváló magyar előadók, akik évek óta zenésítenek meg Petőfi verseket óriási sikerrel.

Én mégsem ezeket a dallamokat választottam, hanem az óvodában, általános iskolában belénk ivódott dallamokat. A közönség székeire előre kikészítettem egyszerűen megszólaltatható ütős hangszereket, az éneklésre szánt versek szövegét pedig kivetítettem. A megismerni a kanászt, az Indulj el egy úton, és még sok-sok ismert dallamra énekeltük a Petőfi-verseket. A nézőtér egy csodálatos zenekarrá és kórusná változott. Vecsésen egy fiú elővette a hegedűjét és minden versnél kerestünk hangszerének egy szólórészt is. Tényleg minden korosztályt sikerült bevonni az előadásba, de ez még nem magyarázza meg, miért A posztmodern Petőfi volt az előadás címe?

A verseket és a hozzájuk kapcsolódó kis ismertetőket próbáltam úgy összeállítani, hogy érezhetővé-érthetővé váljon a magyar irodalom kivételes tehetségének modernitása, ezerarcúsága, hatása, korát megelőző szemlélete. Ha már csak annyit sikerült elérnem, hogy pár napig a versek egy-egy sorát dúdolják magukban az előadás után, már megérte...

„Igric” Horváth Sándor Zsolt

Zalai ASzakkör kiállítás

A Zala Vármegyei Igazgatóság, 2024 tavaszán felhívást hirdetett azok között, akik a 2023/2024-es évadban csatlakoztak az Aszakkör- Tudásunkkal kézenfogva a közösségekért programhoz. Zala Vármegyében 17 különböző szakkör típust választottak a csoportok, ezekből tájoltásra egy-egy munkadarabot adtak át a felajánló közösségek.

Az ASzakkör záróeseménye Nagykanizsán volt 2024. május 21-én, itt volt először látható a vándorkiállítás összes darabja installálva. Először azoknak a településeknek ajánlották ki a munkatársaink, akiknél ASzakköri program működött. Ezt gyorsan felülírta azoknak a településeknek a lelkesedése, ahol még nem volt szakkör.

Egyre több helyszín kérte a Vándorkiállítást. Így születettek a közösségi tér befogadó képessége alapján különböző méretű tárlatok: mini, közepes és nagy befogadó térre.

Az volt a cél ezzel a szolgáltatással, hogy azok a szakkörösök, akik a következő igénylésükben más csomagot választottak, megismerhessék, kézzel foghassák a munkadarabokat.

Azok a települések pedig akiknél még nem volt ilyen program, megízlelhessék, milyen jó is az ASzakköri közösségek közé tartozni és a településük, közösségi színterük, intézményük, szervezetük jó hírét vinni a vármegyében.

Nyári szórakoztató tanulás a közösségszervező táborban

Hatodik alkalommal szerveztek közösségszervező nyári tábort egyetemisták és PhD-hallgatók számára a Nemzeti Művelődési Intézet székházában Lakiteleken. A kötetlenebb hangulatban nemcsak a szakmával, hanem egymással is megismerkednek a jövő közművelődési szakemberei.

A közösségszervezés BA, a kulturális mediáció MA, a közösségi művelődés tanára OMA és a kulturális témájú PhD szakos hallgatók számára a Nemzeti Művelődési Intézet által 2024. július 7-e és július 11-e között szervezett tábor célja, hogy a hallgatók megismerjék a közösségszervező szakma feladatait, új kutatási témáit és gyakorlati módszereit, valamint élményeket és tapasztalatokat szerezzenek. Továbbá, hogy a különböző felsőoktatási intézményekben tanulók jobban megismerjék egymást, amely által erősödik a közművelődési szakterület felé a fiatalok szakmai elköteleződése.

Informatív előadások, interaktív foglalkozások, csapatépítő tréningek, játékos közösségi módszerek, tanulmányút, a közművelődés tapasztalt gyakorlati szakembereivel való barátságos eszmecserek, kerekasztal-beszélgetés is szerepelt a Nemzeti Művelődési Intézet által hatodik alkalommal szervezett közösségszervező nyári táborban a múlt héten. A stratégiai kulturális intézmény felsővezetővel is találkoztak a fiatalok Lakiteleken.

A tábor az EFOP-3.7.3-16-2017-00150 azonosító számú Művelődő Közösségek Nyugat-Magyarországon című projekt fenntartásának keretében valósult meg.

1100 éve Európában, 20 éve az Unióban

Magyarország július elsejével átvette az Európai Unió Tanácsának soros elnökségét, amelynek jegyében féléves útjára indul a Kulturális és Innovációs Minisztérium által támogatott 1100 éve Európában, 20 éve az Unióban című kulturális programsorozat. A kezdeményezéshez a Nemzeti Művelődési Intézet is csatlakozott.

A programsorozat célja, hogy egy országos turné keretében, a kultúrstratégiai intézményeinkkel közösen ünnepeljük kulturális, történelmi örökségeinket, hagyományainkat, és bemutassuk azokat az értékeinket, amelyekre büszkék lehetünk, éljünk magyarként bárhol a Kárpát-medencében, határainkon innen és túl. Mindazt, amit mi, magyarok adtunk a világnak, Európának és benne az Uniónak, legyen szó – a teljesség igénye nélkül – művészetekről, innovációról, sportokról, gasztronómiáról. A 19 vármegyét felölelő kulturális programkavalkád a kisgyerekektől a nyugdíjas korosztályig minden korcsoportot megszólít.

„Mi, magyarok büszke nemzet vagyunk, ami egyszerre kiváltság és felelősség. Ezt az identitást a kultúránkkal tudjuk erősíteni és közösségekben élhetjük meg. Ez az eszmei célja a 1100 éve Európában, 20 éve az Unióban című programsorozatnak és a Kultúra.hu Mi, magyarok című oldalának, amely ma indul el.” Ezt Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter 2024. július 19-én jelentette be Sopronban, az általa választott helyszín magyarázataként kiemelve a soproniak elhivatottságát: mindazt, amit a magyarságuk megőrzéséért és Európáért tettek.

A program a Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával, az 1100 éve Európában, 20 éve az Unióban programsorozat keretében jött létre.

További információ az eseménysorozatról:
<https://kultura.hu/mimagyarok/>

Augusztus 20. kitüntetettjei

Magyar Arany Érdemkereszt, Magyar Ezüst Érdemkereszt, Magyar Bronz Érdemkereszt, Móra Ferenc-, Pauler Gyula-, Szinnyei József-, Bánffy Miklós-, Bessenyei György-, Csokonai Vitéz Mihály-, Martin György-, Népművészet Ifjú Mestere- és Pro Cultura Hungarica díj elismerésekben részesültek mindazok, akik a nemzet szolgálatában, az ország fejlődésének elősegítésében, a haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapítása érdekében végeztek kimagasló, példamutató tevékenységet.

A díjazottak Zsigó Róbert, a Kulturális és Innovációs Minisztérium miniszterhelyettesétől és Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkártól vehették át kitüntetéseiket 2024. augusztus 16-án, a 15 órakor kezdődő ünnepélyes ceremónián.

A kultúra érdekében a közművelődési intézményekben vagy közösségi színterekben kiemelkedő tevékenységet végző közművelődési szakemberek, akik elméleti tevékenységükkel, új módszerek kidolgozásával, azok alkalmazásával és terjesztésével a korszerű művelődést és a művészi ízlés fejlesztését szolgálták.

BESSENYEI GYÖRGY-DÍJBAN RÉSZESÜLTEK:

Bordásné Kovács Katalin, a jászfényszaru Petőfi Sándor Művelődési Ház és Könyvtár igazgatója

Détári-Lukács Ágnes, a ceglédi Kossuth Művelődési Központ ügyvezető igazgatója

Kovácsné Kerekes Katalin, a karcagi Déryné Kulturális, Turisztikai, Sportközpont és Könyvtár közművelődési szakembere

Soós Mihály, a lendvai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet igazgatója

Nagy büszkeség számunkra, hogy **Kuti Imréné**, a Nemzeti Művelődési Intézet Tolna Vármegyei Igazgatóságának vármegyei igazgatója is elismerést vehetett át.

BÁNFFY MIKLÓS-DÍJBAN RÉSZESÜLTEK:

Dr. Fülöp Péter, a kaposvári Csiky Gergely Színház igazgatója

Helmich Katalin múzeumpedagógus, a Mesemúzeum szakmai vezetője

Vattay Dénes népművelő

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY-DÍJBAN RÉSZESÜLTEK:

Körösparti Vasutas Koncert Fúvószenekar

Ifj. Mlinár Pál, a békéscsabai Viharsarok Táncszínház művészeti vezetője

Vasvári Játékszín Egyesület

A NEMZETI MŰVELŐDÉSI INTÉZET MUNKATÁRSAI KÖZÜL ÁLLAMI ELISMERÉSEKBEN RÉSZESÜLTEK:

Gyöngy Péter, a Nemzeti Művelődési Intézet Makoldi Sándor Központjának vezetője a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetéssel vehette át, a magyarság szellemi örökségének megőrzését szolgáló szakmai és vezetői munkája elismeréseként.

Rónyai László, a Nemzeti Művelődési Intézet Jász-Nagykun-Szolnok Vármegyei Igazgatóságának igazgatója Magyar Ezüst Érdemkereszt elismerésben részesült a helyi értékek megbecsülésére épülő társadalom-, illetve kulturális gazdaságfejlesztő programok kidolgozásában vállalt szerepe elismeréseként.

Szívből gratulálunk minden díjazottnak! Munkájukhoz további szakmai-közösségi sikereket és jó egészségeket kívánunk!

A Nemzeti Művelődési Intézet díjazott munkatársai

Rónyai László

Kuti Imréné

Gyöngy Péter

Új lehetőségek a közművelődési szakemberek továbbképzésére

Ismét elindult a jelentkezés a közművelődés területén dolgozó kollégák, illetve a szakterület iránt érdeklődők szakmai kompetenciáinak professzionális fejlesztését szolgáló szakmai továbbképzésekre.

A Nemzeti Művelődési Intézet a közművelődési szakemberek továbbképzéséhez és a szakmafejlesztés támogatásához országsszerte induló, végzettséget adó középfokú és felsőfokú szakmai képzésekkel és a Közművelődési Akkreditációs Szakbizottság (KAB) által nyilvántartásba vett képzésekkel járul hozzá.

2024 őszén országosan 30 képzési csoport indítását tervezi a Nemzeti Művelődési Intézet.

Az idei évtől a résztvevők egy megújult felületen keresztül érik el a képzéseket, valamint az online jelentkezés menete is frissült.

Képzéseink többsége a Kulturális és Innovációs Minisztérium által támogatott formában valósulnak meg 2024. évben!

További információ és online jelentkezés az alábbi felületen: <https://nmi.hu/kepzesek/indulo-kepzesek>

Kérdés esetén forduljon kollégáinkhoz a kepzes@nmi.hu e-mail címen.

Gasztrobusz és árvíz

A Nemzeti Művelődési Intézet gasztrobusza Prohászka Béla mesterszakács vezetésével zsíroskenyerekkel segítette az árvízvédelemben dolgozó önkénteseket, támogatva ezzel a gátépítést és a közösségi összefogást.

A heves esőzések következtében a Duna vízszintje drámaian megemelkedett. A tetőzés Vácnál a nyolc métert is meghaladta. A katasztrófa elkerülése érdekében több száz önkéntes, katona, tűzoltó és vízügyi szakember dolgozott azon, hogy homokzsákokkal épített gátakkal védjék meg a várost az áradástól.

Vácnál, a hatalmas erőfeszítésekkel zajló árvízi védekezésbe a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársai is bekapcsolódtak. Csapatunkhoz Závogyán Magdolna kultúráért felelős államtitkár asszony és munkatársai is csatlakoztak, és nem csak a térségből, hanem még Hajdúböszörményből is érkeztek a védekezésben részt vevők közösségéhez. A Vásártérre folyamatosan érkező kamionok által hozott homokot töltötték zsákokba, amelyeket aztán önkéntesek, köztük fiatalok, középiskolások segítségével teherautók juttatták el a Duna partra.

Tudományos kutatási program

A 2024-es Közművelődési Tudományos Kutatási Program zárónapja szeptember 27-én volt Budapesten, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Karán. A Program támogatja az olyan tehetséges hallgatók/szakemberek és mentoraik kutatómunkáját, akik közművelődési szakterületen kutatnak és végeznek tudományos diákköri, doktori vagy egyéb szakmai elvárásként felmerülő kutatótevékenységet. A programon elsőként Dr. Márkus Edina, a Nemzeti Művelődési Intézet Felsőoktatás-fejlesztési Központ vezetője köszöntötte a résztvevőket, majd Dr. Hegyi-Halmos Nóra, az Eötvös Loránd Tudományegyetem oktatója moderálta a délutánt.

A hét hónapos kutatási időszak zárásaként a délelőtti folyamán a kutatócsoportok, délután pedig az egyéni hallgatók előadás formájában osztották meg kutatási eredményeiket, tapasztalataikat a következő témákban:

Debreceni Egyetem kutatócsoportja: Kulturális igazgatás és intézményrendszer nemzetközi kitekintésben

Pécsi Tudományegyetem kutatócsoportja: A közösségi művelődés formái és funkciói a magyarságtudat megőrzésében a horvátországi Drávaszögben

Eötvös Loránd Tudományegyetem kutatócsoportja: Az egyetem szerepe a közösségszervezés szakos hallgatók szakmai identitásának fejlesztésében

Nyíregyházi Egyetem kutatócsoportja: Népművelők szerepe a rendszerváltásban

Egyéni hallgatók – Témavezetők:

Farkas Rebeka (témavezető: Dr. Juhász Erika): Marketingkommunikáció és rendezvényszervezés a közösségi művelődésben

Veress Dorina (témavezető: Dr. Márkus Edina): A közművelődési célú intézmények és szervezetek kommunikációja Nagyrábén

Diriczi Zoltán (témavezető: Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna): Hagyományos közösségekből közművelődési közösségekbe - A bukovinai székelyek identitásának megőrzése közművelődési keretek között

Marsa Szonja (témavezető: Pető Lilla): A Népfőiskola közösségépítő szerepe

Bartalovics Gabriella (témavezető: Dr. Vámosi Tamás): A közművelődési szakemberek pályaképe - Fókuszban Baranya vármegye közművelődési szakemberei

Szegesdi Dóra (témavezető: Dr. Bozsó Renáta): Vidéki rendezvények közösségépítő ereje és hagyományőrző jellege

Szabó Ivett (témavezető: Dr. Drabancz Mihály Róbert): Kuruc hagyományok Vaján

A színvonalas eredményekhez ezúton is gratulálunk!

Kárpát-medencei együttműködés

Az ASzakkör program online videósorozattal indult hat szakágban, majd 2021. őszétől már Kárpát-medence szerke több mint 2000 ötfős kisközösséget hozott össze jelenléti formában hétről-hétre. Mára 21 féle szakágban találkozhatnak a szakköri közösségek, akik legalább 20 alkalommal rendszeresen közösen tanulnak és alkotnak, majd a végén közös kiállítással mutatkoznak be a széles nyilvánosság előtt.

A program kezdettől az anyaország mellett az elszakított nemzetrészek magyar közösségeinek is kiváló közösségépítő, identitáserősítő programjává vált. Ezeket a közösségeket hét regionális mentorszervezet fogja össze a határainkon túl: Székelyföldön az Amőba Alapítvány, Románia szórványmagyarsága körében az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Felvidéken a Rákóczi Hálózat, Délvidéken a Felnőttképzők Regionális Hálózata, Kárpátalján a Kárpátaljai Magyar Népfőiskola és a ProCultura Subcarpathica, Muravidéken pedig a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet.

A mentorszervezetek szakmai vezetői évente átlagosan két alkalommal találkoznak a gesztor Nemzeti Művelődési Intézet vezetőivel, hogy az aktuális feladatok mellett a program továbbfejlesztéséről, valamint az ASzakkör programon túli további Kárpát-medencei közművelődési tevékenységekről egyeztessenek.

A Nemzeti Művelődési Intézet évről-évre egyre több tevékenységét terjeszti ki az elszakított nemzetrészek magyar közösségei és közösségi szakemberei számára: többek között kutatásokat, képzéseket, műhelymunkákat, konferenciákat, mintaprogramokat a báb, a színháztársaság, a látóutak és a kézműves amatőr tevékenységek területén többek között. A 2024. őszi program házigazdája a legtöbb ASzakkör közösséget összefogó sepsiszentgyörgyi Amőba Alapítvány volt.

A szakmai műhelymunka mellett így a résztvevők megismerkedhettek a környék néhány meghatározó kulturális értékével és az azokat életető szakemberekkel szakmai látóút keretében, így többek között Sepsiszentgyörgyön túl Kézdivásárhelyen a népviseleti babamúzeumot és az annak létrejöttét megalapozó közösségi összefogást, Gelencen a több, mint 800 éves, 14. századi freskókkal és fakazettás mennyezettel büszkélkedő Szent Imre templomot és a mögötte húzódó közösségi aktivitást, Eresztevényen a Gábor Áron emlékhelyet, Dálnokon a Dózsa György szobrot, Nyergestetőn a 48-as forradalom emlékhelyét és a Csíksomlyói Kegyetemplomot.

Az ASzakkör új évada

Kárpát-medence szerte csaknem 2700 kisközösség kezdte meg szakköri alkotómunkáját októberben a negyedik évadába lépő ASzakkör Programban. A május végéig tartó rendszeres foglalkozások tematikáját és szakköri vezetését a Nemzeti Művelődési Intézet ingyenesen elérhető online tudásmegosztó felülete, az aszakkor.hu oldal biztosítja.

A vármegyei évadnyitó rendezvények során a csomagok átadásán túl lehetőség nyílt műhelymunkákra, közös csomagbontásra, szakköri jó gyakorlatok megosztására, a megyei mentorokkal való találkozásra és új hálózati kapcsolatok építésére is.

A korábbi évekből már jól ismert és kedvelt szakkörök mellett a palóc hímzés, a horgolás zsinórfonással és a középhaladó makramé szakkörök az évad újdonságai.

Az idei évadban bővült a csatlakozó partnerek köre is, októbertől már szociális és közoktatási intézményekben, szakképzési centrumokban is szerveződtek szakköri alkotóközösségek. Az aszakkor.nmi.hu oldalon indított felhasználói felület pedig a szakkörszervezők dokumentációs munkáját teszi áttekinthetőbbé és könnyebben kezelhetővé.

Agóra műhely Csehországban

Agorák vezetői és szakmai munkatársai tanulmányúton vehettek részt Csehországban a Nemzeti Művelődési Intézet koordinálásában 2024. október 9. és 12. között a határon túli kulturális és magyar kapcsolatok erősítésére. A tanulmányút kiindulópontja Mosonmagyaróvár volt, ahol először Csiszár Péter, a Flesch Kulturális Központ ügyvezetője köszöntötte a műhely résztvevőit és egy intézménybejárással egybekötött előadás keretében bemutatta a Szigetköz Agórája tevékenységeit. A kiutazást követően a szakemberek a Prágában és Pilsenben tett intézménylátogatások és műhelybeszélgetések során egy átfogó képet kaptak Csehország kulturális életéről, intézményrendszeréről, az ottani működési és fejlesztési folyamatokról.

A négynapos szakmai tanulmányi úton a résztvevők többek között olyan kulturális szervezeteket és tevékenységeiket ismerték meg, mint MLEJN (= Malom), amely Prága egyik legkiemelkedőbb és legsokoldalúbb kulturális központjaként a helyi amatőr és félprofi művészeti csoportok működését segíti.

A Nemzeti Művelődési Intézettel hazájában sok szempontból hasonló tevékenységet folytató NIPOS feladatvállalásai közül a módszertan és tanácsadás, a kutatás és kulturális statisztika, valamint az amatőr művészeti csoportok működésének támogatása szakmai tevékenységeit mutatta be.

Az Agóra műhely szervezése során a csehországi kulturális szervezetekkel történő kapcsolatfelvételen, a helyi idegenvezetésben és a szakmai párbeszéd elindításában aktív szerepet vállalt a Liszt Intézet Prágában működő Magyar Kulturális Központ, amelynek igazgatója, Kassai Hajnal személyesen mutatta be a Liszt Intézet helyi működését. Emellett a Magyar Kulturális Központ intézetvezetőjeként vendégelőadókat hívott, akik bemutatták Prága legnagyobb fesztiváljainak működési modelljeit, a fővárosban élő magyar nemzeti kisközösségek mindennapjait (az Igrice Egylet tevékenységén keresztül), és a Prágai Egyetem maroknyi magyar szakos hallgatóit felkaroló kezdeményezéseket.

Pilsen Város Önkormányzata, mint 2015-ben Európa Kulturális Fővárosa, a helyi kulturális fejlesztéseket és a kulturális attrakciók széles tárházát mutatta be, majd körsétára is lehetőséget adtak a 10 éve épült Új Színházban. A szakmai programok mellett lehetősége nyílt a szakembereknek Pilsen városában a Pilsen Urquelle sörgyár látogatására, Prága nevezetességeinek megtekintésére, illetve fakultatív program keretében Prága egyik legjelentősebb kortárs művészeti fesztiválján, a SIGNAL FESTIVAL fényinstallációinak megtekintésére is.

Jövőre a visegrádi négyek országainak egyik következő helyszínén találkozhatnak az Agóra műhely résztvevői.

Kiállításmegnyitó: „Bokrétába kötögetem vala...”

A Nemzeti Művelődési Intézet rendezésében megnyílt a „Bokrétába kötögetem vala...” című kiállítás, amely tiszteleg a 85. születésnapját ünneplő Halász Péter néprajzkutató előtt.

A kiállítást Dr. Kemecsi Lajos, a Néprajzi Múzeum főigazgatója nyitotta meg, aki felhívta a figyelmet Halász Péter jelentőségére a magyar kultúra, honismeret és közművelődés terén. Halász Péter, a felvidéki cipster szász és középbirtokos nemesi felmenőkkel rendelkező kutató, akinek életműve összefoglalható Kölcsey szavaival: „Isten egy szívnek egy kebelt teremté: így egy embernek egy hazát...”

A kiállítás bemutatja Halász Péter több mint hat évtizedes elkötelezett munkáját, amely a helyi értékek és a magyar kultúra megőrzésére irányult. A rendezvényen említést nyert, hogy a néprajzkutató nemcsak a saját közössége érdekében dolgozott, hanem az egész magyar nemzet szolgálatára is. A kiállítás fókuszában a Halász Péter által különösen szeretett moldvai csángómagyarok állnak, bemutatva e közösség hagyományait és értékeit.

A kiállítás megtekinthető a Nemzeti Művelődési Intézet székházában!

ASzakkör – Mintaprogram indul a szakképzésben

Stratégiai együttműködési megállapodást írt alá a Nemzeti Művelődési Intézet és a Békéscsabai Szakképzési Centrum, amely az ASzakkör program szakképzésben történő kiterjesztését jelenti. A Nemzeti Művelődési Intézet által 2021 évben elindított ASZAKKÖR egy online innovációra épülő, hagyományőrző és modern foglalkozássorozatok elsajátítására irányuló tevékenység, amely az egyéni és közösségi fejlődés támogatására, valamint a fiatalok helyben tartására törekszik.

A megállapodást ünnepélyes keretek között Nagy Edina és Sonkoly János, a Nemzeti Művelődési Intézet ügyvezetői, valamint Mucsi Balázs, a Békéscsabai Szakképzési Centrum főigazgatója írták alá.

A megállapodás keretében a Békéscsabai Szakképzési Centrum 8 tagintézményéből 7-ben, illetve a központi intézményben indulnak el a szakkörök, összesen 20 szakágban, és több mint 555 diák részvételével. Az együttműködés keretében a Nemzeti Művelődési Intézet biztosítja a foglalkozásokhoz szükséges eszközöket és alapanyagokat, a módszertani felkészítést, valamint az online támogatást.

Az ASzakkör módszertana alapján a szakkörök heti rendszerességgel zajlanak az őszi és tavaszi időszakban, és az évet egy kiállítással zárják, amely bemutatja a diákok alkotásait a helyi közösség számára.

Az ASzakkör nemcsak hagyományos mesterségek és technikák elsajátítására ad lehetőséget, hanem a közösségi élmények és a pályaelemzés terén is új utakat kínál a diákoknak. Az együttműködés révén a program egyedülálló módon támogatja a fiatalok készségeinek és kompetenciáinak fejlesztését, hozzájárulva az értékalapú közösségi élmények megteremtéséhez és a helyi értékek és hagyományok megőrzéséhez a szakképzés keretei között.

